

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Učiteljstvo in kultura naše vasi

Odločen korak našega učiteljstva. — Akcija za kulturni in gospodarski napredek naše vasi

Naše učiteljstvo se je odločilo za velik korak naprej, ki ga bo brez dvoma vsa naša javnost z veseljem pozdravila:

»Učiteljstvo je sklenilo, da osnuje v okviru svoje stanovske organizacije poseben »Klub prijateljev vaše kulture«, ki si je nadel nalogo, da bo delal z vsemi močmi ne samo za dvig šolske izobrazbe ljudstva, ampak da bo posegel globoko v ves kulturni razvoj in napredek naroda zlasti v gospodarstvu.

To je velepomembna odločitev in da bodo ljudje spoznali cilj in namen tega pokreta, o katerem bomo kasneje še obširno govorili, navajamo danes iz »Učiteljskega tovarišča« glavne točke proglašenja, ki ga je objavila sekcija »Jugoslovenskega učiteljskega združenja« za Dravsko banovino v Ljubljani:

»Vedno težje razmere po naših vaseh silijo vse prave ljudske prijatelje, zlasti pa učiteljstvo, k novim odločitvam.

Tudi v naše vasi vdira kriza, ruši domove, nevarno izpodkopa stare ustaljene vrednote ter resno ogroža gnotni in moralni obstoj našega kmetijskega prebivalstva. Bolezen se zajeda v korenine, in vsi vaški življenjski pojavi že kažejo znake te rak-rane na korenu našega kmetijstva.

Gospodarska podlaga se maje, zato so v nevarnosti vse moralne in kulturne pridobitve, ki so se zgradile v težkem naporu preteklih dob.

Dosedanje metode kulturnega dela ne zadoščajo več: gradile so kmetijsko kulturo od zgoraj navzdol. Sedanji položaj zahteva novega, poglobljenega študija kmetijskega ljudstva in vse vaše kulture, na podlagi katerega se mora povzpeti učiteljstvo k novemu pojmovanju bistva kulturnega dela na deželi.

V polnem razumevanju nastalih novih razmer hoče izvesti vodstvo sekcije JUU za Dravsko banovino sklep banovinske skupščine, da nudi vsem onim učiteljem in učiteljicam, ki so se že zakoreninili z vsem svojim bistvom v življenje našega vaškega prebivalstva in čutijo potrebo preusmerjenja metode svojega javnega dela, možnost, da se organizirajo v okrilju sekcije v svojem posebnem klubu.

Združiti hočemo v docela prostovoljni zajednici vse one sile našega učiteljstva, ki so bile v svojem stremljenju doslej osamljene in navezane samo na lastne pobude. V medsebojni pomoči in vzajemnem delu hočemo zbirati polagoma in brez gesel kamen do kamna za novo miselno zgradbo, ki naj bo postavljena na izključno resničnostnem gledanju stanja, v katerem se nahaja danes naša kmetijska kultura. Naše prvo stremljenje bo šlo za tem, da si

ustvarimo složno skupino realistično usmerjenih vaških kulturnih delavcev, ki bodo skušali kot organizatorji skupne gospodarske akcije na modernih vzgojnih načelih dati svojemu poslanstvu novo vsebino in metodo. Za osnovo, ki naj bi služila kot prvi kačipot k usmerjenju učiteljskega izvenšolskega gospodarskega dela, naj navedemo sledeča temeljna načela:

Smatramo, da je z ozirom na naše obstoječe gospodarske razmere nujno, da se učiteljstvo prvenstveno posveti gospodarskemu dvigu naroda, ker je le tedaj mogoče uspešno ostalo izobraževalno in vzgojno delo.

Smoter je gospodarski in kulturni dvig ljudstva, temeljno sredstvo metode pa vaško občestvo. V ta namen naj se iščejo stiki z ljudstvom kakorkoli in naj si vsakdo izbere taka tirišča, ki se njemu zde najprikladnejša in naj-

prirodnejša za dosego glavnega smotra — gospodarske prosvete in akcije.

Učitelj naj se zaveda v šoli in pri občestvu, da je njegova glavna naloga, vzgajati mladino in ljudstvo za samostojno delo. S tem je dan tudi temelj za kontinuiteto dela.

V občestvu naj se vse gospodarske in kulturne panoge razvijajo skladno in soglasno.

Občestvo daje največjo možnost, da se omejijo škodljivi vplivi strankarskih in osebnih nasprotovanj.

Istotako bodi tudi prosvetno delo kolikor mogoče združeno z ostalim delom v občestvu in naj se vrši z njegovim pristankom. Za dvig splošne ljudske kulture je potrebno, da se tudi to delo sistemizira.

Vse tovariše in tovarišice, ki vidijo v teh načelih sodobno nujnost in bi hoteli v osebnem stiku z enako mislečimi sodelovati na uresničenju tega načrta, prosimo, da javijo čimprej svojo udeležbo in sodelovanje »Klubu prijateljev vaše kulture« pri sekciji JUU.

Sekcija »Jugoslovenskega učiteljskega združenja« za Dravsko banovino v Ljubljani, dne 12. novembra 1933.

Predsednik: Ivan Dimnik s. r. Tajnik: Metod Kumelj s. r.

Kako pridemo do kmetijskih zbornic

Najprej malo polemike! Nekateri listi so komentirali naš članek o potrebi ustanovitve kmetijskih zbornic in v celoti priznavali upravičenost naše zahteve, obenem pa so dostavili vprašanje, zakaj da nismo že prej zahtevali ustanovitve kmetijskih zbornic in zakaj te ustanovitve tudi že nismo izvedli. Kar se tiče prvega vprašanja, moramo kar odkrito povedati, da ga je mogel staviti samo oni, ki našega gibanja prav nič ne pozna. Kajti kdor je le količkaj vestno prebiral »Kmetijski list«, ta ve, da je ustanovitev kmetijske zbornice že stara zahteva »Kmetijskega lista«, ki jo ta oznanjuje že nad deset let. Po zaslugi »Kmetijskega lista« se je o tej njegovi stari zahtevi razpravljalo na shodih in zborovanjih in tudi že v Beogradu. Kar je le mogoče, je »Kmetijski list« že storil za ustanovitev kmetijske zbornice in s to ugotovitvijo je tudi prvo vprašanje nepoučenega vpraševalca odpravljeno.

Ce kljub vsem zahtevam še niso bile ustanovljene kmetijske zbornice, pa tudi ni za poznaveca razmer nič presenetljivega. Da navedemo takoj prvi vzrok. Še mnogo bolj ko Slovenija, imajo druge pokrajine agrarni značaj. In če se pri nas le govori, da je kmetijski stan steber in osnova države, je v drugih pokrajinah agrarna politika sploh vsebina vse politike. Zato je jasno, da je čisto izključeno, da bi se mogla kmetijska zbornica ustanoviti le v eni pokrajini. — Kmetijske zbornice se bodo ustanovile v vseh

banovinah, ali pa se sploh ne bodo ustanovile. To je treba imeti vedno pred očmi, kadar se zahteva ustanovitev kmetijskih zbornic.

Niti Slovenija pa še ni za ustanovitev dobro delujoče kmetijske zbornice dovolj pripravljena, še mnogo manj pa druge pokrajine. Skoraj v vseh banovinah manjkajo še osnovne organizacije, ki so pogoj za ustanovitev kmetijskih zbornic. Tako bi morali imeti za vsako vrsto kmetijske proizvodnje posebno osrednje društvo, ki bi skrbelo tako za dobro kakovost blaga, ko za njegovo dobro prodajo. Šele takrat, kadar so takšna osrednja društva ustanovljena in kadar ta tudi že uspešno delujejo, je mogoče ustanoviti kmetijske zbornice. In prve takšne organizacije se danes že ustanavljajo in zato je postalo vprašanje kmetijskih zbornic aktualno in pereče.

Aktualno pa je postalo še iz drugega razloga. Preobilica blaga, nizke cene, zastoj zunanje trgovine, vse to sili države, da prično izvajati načrtno gospodarstvo. To se pravi, da je treba že naprej po načrtu določiti, koliko bo ta država pridelala žita, koliko druga krmil, kakšno bodi stanje živinoreje v eni in kakšno stanje vinogradništva v drugi državi. Po vrsti za vse važnejše panoge kmetijstva je treba določiti množino proizvodnje.

Takšen načrt pa je mogoče napraviti in ga izvesti le v soglasju s kmetovalci in kmetijskimi strokovnjaki. Zato zahteva tudi načrtno gospo-

darstvo, da se ustanove kmetijske zbornice. Te so danes zahteva vsega gospodarstva in niso le kmetijska zadeva, čeprav so seveda najbolj v korist kmetovalcu. Zato mora tudi kmetovalec predvsem zahtevati ustanovitev kmetijske zbornice, vsi drugi gospodarski stanovi pa ga morajo pri tem podpirati.

Načrtno gospodarstvo pa tudi že kaže pot, po kateri pridemo do ustanovitve kmetijskih zbornic. Glavna naloga kmetijskih zbornic bo, da skrbe za zboljšanje cene za vse kmetijske proizvode. Cene pa se zboljšajo le z izvozom. Zato je treba za vsako panogo kmetijskega gospodarstva ustanoviti posebno društvo, ki bo skrbelo za to, da se proizvaja samo takšno blago, ki ga zahteva tujina, ki se more v tujini dobro prodati. Kakor imajo hmeljarji v svojem hmeljarskem društvu že osrednjo organizacijo, ki skrbi za dobro kakovost hmelja, za njegovo pravilno obiranje, spravlanje, sušenje in pakovanje in kakor skrbi to društvo tudi za to, da se hmelj dobro proda, tako bi morala imeti tudi

vsaka druga panoga kmetijskega gospodarstva podobno osrednje društvo. Morali bi imeti taka društva za živinorejo, za sadjarstvo, za vinogradništvo, za žitne rastline in tako dalje. V teh društvih bi se zbrali vsi podatki o našem kmetijstvu, ta društva bi skrbelo, da se ne bi izdal niti en zakon, niti ena naredba, niti en pravilnik, ki bi mogel biti v škodo kmetijskemu gospodarstvu. Da pa bi bilo delo teh društev v skladu, da bi se njih delo medsebojno izpopolnjevalo, bi bilo treba vsa ta društva združiti v eni organizaciji. In ta organizacija je kmetijska zbornica.

Kmetijska zbornica ni torej samo naravna stanovska organizacija kmetovalca, temveč tudi organizacija vse kmetijske proizvodnje. V tem je njen veliki pomen za vse gospodarstvo naroda, v tem pa je njena velika veljavnost za državo. Ustanovitev kmetijskih zbornic je zato tudi v največjem državnem interesu, ker je pogoj za razvoj kmetijstva, najvažnejše panoge vsega narodnega gospodarstva.

Razdolžitve kmetov na Poljskem

Zadolžitve poljskih kmetov znaša po zadnji statistiki 4 milijarde 600 milijonov zlotov (okoli 35 milijard Din), od česar odpade polovica na dolgoročno posojila, druga polovica pa na kratkoročno posojila, neplačane davke in socialne dajatve. Letne obresti tega dolga nanesejo do 500 milij. zl. Decembra leta 1932. je sejm (nar. skupščina) sklenil konverzijo za vse dolge, izvzemši dolgove, za katere je jamčila država, dolgove v inozemstvu ter dolgove na manj ko 6% obresti. Zakon je določil obrestno mero 4% za vse kmetijske dolge ter 5% za meščanske, v kolikor so slednji sploh prišli v poštev. Istočasno je bila določena 8letna karenčna doba. S posebnim zakonom je bilo urejeno vprašanje zasebnega hipotekarnega kredita tako, da je bila obrestna mera določena na 6% letno, plačilni termin pa utrjen na 1. oktober 1934.

Kratkoročna posojila so bila urejena na povsem drug način. Tu je zakonodajalec določil

olajšave izključno kmetom; določena je bila le razlika med obveznostmi do posojilnic in obveznostmi do zasebnih upnikov. Kratkoročna kmetijska posojila v posojilnicah je prevzela akceptna (menična) banka. Ureditve kratkoročnih zasebnih dolgov pa je bila odkazana posebnim poravnalnim sodiščem, sestavljenim iz polovice upnikov in polovice dolžnikov ter predsednikom poklicnim sodnikom. Ta sodišča morejo določiti plačilno dobo na 7 let, pri čemer v prvih dveh letih ne mora biti odplačana glavnica, obresti pa morejo biti znižane na 4%.

Prvi učinek te razdolžitve kmetov na Poljskem je, da se je težko obrestno breme kmetijskih dolgov znižalo od 500 na 300 milijonov zl., t. j. za 40%. Izvajanje te razdolžitve pa je bilo zlasti olajšano s tem, da je 70% vseh dolgoročnih obligacij (zadolžnic) v posesti nadzorovanega trga, t. j. države, Poljske banke, državnih železnic in zavarovalnic.

—ž—

450 letnica verskega reformatorja M. Luthra

Doba velikih kmetijskih uporov — Osebna svoboda in svobodno prepričanje — M. Luther postane iz revolucionarja ljudskih množic pobornik plemstva

Pretekli petek je minulo 450 let od rojstva enega največjih verskih in družabnih reformatorjev, Nemca — Martina Luthra.

Luther je zlasti znamenit kot verski reformator, ki je proti neomejeni avtoriteti rimske cerkve postavil svobodo posameznika ter svobodo verskega prepričanja. Dasi morda nehote, je ta Luthrova ideja globoko posegla v vse tedanje družabno in socialno-politično življenje ter izzvala pravo družabno revolucijo z dalekosežnimi posledicami. Luthrova reforma je namreč po svoji idejni vsebini propovedovala svobodo in enakost vseh ljudi. Torej demokracijo. Razumljivo je, da je ta nauk kakor žareč ogenj užgal nesvobodne in zatirane kmetijske množice, ki so bile v socialnem in družabnem oziru suženj plemenitaške gospode in visoke duhovske, ki se je takrat dosti bolj posvečala posvetnim poslom ko pa verskim, ko je bila vera in duhovska služba navaden predmet kupčije, združen s podkupovanjem in intrigami.

Ogenj svobode in enakosti je podžgal in dvignil zatirane kmetijske množice k uporju proti gosposki, buržoaziji in duhovski, zakaj gospodarsko in socialno zaslužjen kmet tega nauka

ni razumel kot versko svobodo, marveč drugače: kot gospodarsko, socialno in politično svobodo in enakost. Ogromne množice nemških kmetov, prežetih in navdušenih od novega nauka ter upravičenega besa in srda do zatiralcev, so se l. 1525. dvignile na kmetijski upor, upor proti zatiralcem ter navdušene šle v boj za kmetijske pravice in svobodo kmetijskega ljudstva.

Toda v tem usodnem času se Martin Luther ni postavil na čelo gospodarsko-socialnega gibanja kmetov. Kmetске upore je tolmačil, češ, da kmetje ne razumejo pravilno njegovih naukov.

Martin Luther ni predvideval, da bodo njegove ideje tako globoko posegale v družabno življenje ter izzvale pravo revolucijo zatiranih množic. Njemu je šlo za versko svobodo in enakost, zatirani kmetje so šli dalje, v tej svobodi so razumeli gospodarsko in politično svobodo. To nujno spoznanje in kmetško tolmačenje Luthrove ideje in reforme je v nadaljnjih stoletjih do naših dni podlaga kmetijski borbi za gospodarsko in politično neodvisnost in svobodo. Med Slovence ga je prinesel slovenski protestantski reformator Dolenjec Primož Trubar iz

Rašice. Tega spoznanja so se oklenili tudi zatirani slovenski kmetje, ki so se skupno s hrvaškimi borili pod zastavo Matije Gubca za »Staro pravdo«.

Kmetijski upori v 16. stoletju so bili povsod, pri nas, v Nemčiji, Franciji, na Madžarskem, kruto zatrti in udušeni. Luthrova verska reforma je v Nemčiji dala novo, protestantsko cerkev. Neuspeli kmetijski upori v Nemčiji pa so postali za nadaljnji razvoj nemškega naroda usodni. V vladajoči nemški aristokraciji in buržoaziji je obveljal Luthrov nauk, da moralni in družabni red, po katerem živijo ljudje v zasebnem življenju, ne velja v družabnem življenju, zlasti ne v političnem in socialnem življenju, in da je treba vladati edino po načelu moči. Na podlagi tega načela je vzniknil v Nemčiji nazor rase, šovinističnega nacionalizma in imperijalizma, ki je privedel do svetovne vojne, a tudi do sedanjega Hitlerjevega fašizma, ki je prej ko slej posledica takšnega nazora o družabnem redu in življenju.

—ž—

Vsebina rusko-ameriške pogodbe

Kakor poročajo iz Amerike, je bil 17. t. m. dosežen med predsednikom Zedinjenih držav Rooseveltom in med zastopnikom sovjetske Rusije Litvinovim popoln političen sporazum.

Glavne točke sporazuma so:

1. Obe državi se odrečeta vmešavanju v notranje zadeve ene in druge države.
2. Svobodno versko udejstvovanje Amerikancev v Rusiji in obratno.
3. Medsebojna pravna pomoč.
4. Obe državi bosta čimprej uredili vprašanje medsebojnih dolgov.

Pogodbo bodo pozneje podpisali na svečan način.

Pogodba ima za obe državi ogromen pomen. Za Rusijo, ker jo sedaj pravno priznava največja kapitalistična država na svetu, za Ameriko pa, ker bo Rusija dobila v Zedinjenih državah dovolj kredita za svojo industrializacijo. Pogodba bo pa vplivala brez dvoma tudi na politiko Japonske na daljnem vzhodu.

★

Dvojna politika Nemčije

Na eni strani za mir — na drugi strani pa se pripravlja na vojno.

Najnovejša politična senzacija iz Nemčije: Nemčija je sklenila s Poljsko pogodbo o nenapadanju.

Med Nemčijo in Poljsko so bili odnosi do najnovejše dobe zelo napeti, zlasti zaradi ozemlja, ki so ga morali Nemci odstopiti Poljakom po vojni. Nemška javnost je doslej vedno zahtevala to ozemlje nazaj in zato bi bilo čudno, da bi se bili Nemci kar čez noč odrekli tej svoji zahtevi. Vsled tega dela pogodba o nenapadanju vtis neiskrenosti.

Slično pogodbo namerava Nemčija baje ponuditi tudi Čehom. V Pragi pa pravijo, da ne bodo ničesar ukrenili brez znanja in odobravanja svojih zaveznikov.

Istočasno pa objavljajo francoski listi neka navodila nemške vlade nemškemu zastopnikom v inozemstvu, kjer jih seznanja s pravimi cilji nemške politike. Po teh navodilih hoče Nemčija združiti vse Nemce, nazaj hoče dobiti vse, kar je izgubila v vojni in oborožiti se hoče tako, da bo lahko svoje cilje dosegla tudi s silo.

★

Iz strankarskega življenja

V Novem Sadu so zborovali v nedeljo tamkajšnji socialni demokrati, kjer so se posvetovali o možnosti oziroma potrebi obnovitve nekdanje socialno-demokratske politične stranke.

Tajništvo »radikalno-socialne stranke«, ki jo vodi dr. Janjič, pa javlja, da je dosegel sporazum z ljudmi, ki hočejo v Zagrebu ustanoviti jugoslovansko delavsko-radikalno stranko.

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto 1933 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je nizka, resnično težava; vendar najvljudneje prosim, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom tega meseca.

Proti zobnemu kamnu

SARGOV

KALODONT

Ob znameniti 15 letnici

V soboto in v nedeljo je proslavil Maribor in z njim vred tudi cela Slovenija in država 15letnico, odkar je bil Maribor trajno pridobljen za Jugoslavijo.

Petnajst let ni dolga doba, zlasti ne v življenju narodov, in taka kratka doba navadno ne pomeni mnogo. Toda dogodek, ki so ga pravkar proslavljali v Mariboru na tako svečan način, je za našo zgodovino tako pomemben, da bi se ga morali spominjati vsako leto, ob enem s spominom na odločne in neustrašne može, ki so nam Maribor pridobili za nas.

Takoj po polomu stare avstro-ogrske monarhije so preživljali naši kraji hude in težke dni. Preko naših krajev se je vdrla domov stara avstrijska armada in nihče ni mogel vedeti, kako se bo lačno vojaštvo obnašalo. Stara avstrijska oblast je izgubila vsako moč in veljavo med ljudstvom, nove oblasti pa še niso bile organizirane in priznane. Vladala je povsod pravcata anarhija in le za silo so mogle krajevne oblasti vzdrževati red in mir.

Posebno težaven je bil tedanji naš položaj na severni naši meji. Tam je bilo prebivalstvo še močno pod vplivom avstrijskih oblasti, ki se nikakor niso mogle sprijazniti z mislijo, da se bliža njihova moč nad slovenskim delom štajerske dežele svojemu koncu. Gradec je hotel še vedno gospodovati, v prepričanju, da bo tudi slovenski del Štajerske ostal še zanaprej »nemški in avstrijski. V tem kritičnem položaju je bilo treba naglih odločitev in energičnih dejanj in naša sreča je bila, da so se našli tedaj v Mariboru dalekovidni možje, ki so pravočasno ukrenili vse, da ostaneta Maribor in naša severna meja slovenska in jugoslovanska. Tedanja ljubljanska »Narodna vlada« ni mogla še nastopati dovolj energično, ker sama še ni bila priznana in zato so bili Mariborčani tedaj prepričani skoraj popolnoma samim sebi.

V Mariboru so kaj hitro spoznali, da brez oborožene sile ne pojde. To je uvidel zlasti sedanjí general Rudolf Maister, ki je z neverjetno odločnostjo v naglici organiziral toliko čet, da je z njimi zavaroval ne samo Maribor, ampak vso našo severno mejo tako, kakor je to kasneje določila konferenca v Parizu. V tisti burni dobi so Maistrovi bojovníki izvršili veliko delo in njihova požrtvovalnost naj bi bila nam vsem svetel vzgled ljubezni do domače zemlje! Ti možje so pod vodstvom generala Maistra in njegovih maloštevilnih sodelavcev možato vztrajali na svojih mestih z brezprimernim samozatajevanjem in s požrtvovalnostjo, ki zasluži

vse priznanje. Na mejah večne praske z avstrijskim vojaštvom, dalje večna negotovost o tem, kaj bo; neverjetne govorice, ki so jih širili med ljudmi zlasti nemški uradniki, in še tisoč drugih težav — vse to je bilo treba premagati, dokler ni bil dosežen trajen uspeh.

Osvoboditelj Maribora general Rudolf Maister.

Najbolj nevarno je bilo pač v samem Mariboru. Tam se je zbirala »zelena garda«, ki je resno ogrožala vso tedanjo narodno akcijo. Toda možje, ki so stali tedaj v Mariboru v prvih vrstah, se niso dali preplašiti. Dr. Vrstovšek, dr. Jerovšek, dr. Rosina, župnik Volčič in še drugi neustrašeni možje so s krepkim sodelovanjem generala Maistra in njegovih častnikov in bojovníkov baš v zadnjem trenutku mariborsko nemško gardo razorožili in s tem odločnim korakom je postal Maribor — naš!

Težka je bila borba za Maribor, a takrat, dokler je bil boj zanj še v teku, še nismo znali dovolj preceniti njenega pomena, ker je bilo dogodkov preveč, da bi jih bili mogli pregledati in po njihovi vrednosti pravilno oceniti. Danes pa, ko gledamo na tedanje življenje že bolj iz daljave, se dviga pred nami vedno jasneje njihov velik pomen in imena mož, ki so nam rešili Maribor in nam ohranili našo severno mejo, se svetijo v naši skromni zgodovini vedno jasneje.

Takih trenutkov naša zgodovina ne pozna mnogo, zato pa jih je treba hraniti toliko hvalnejše v spominu našem in naših potomcev.

Večje kazenske obravnave

Pred ljubljanskim sodišče bodo v kratkem razpravljali o tožbi, ki jo je vložil državni tožilec proti 22 osebam, večinoma iz okolice Kranja, zaradi znanih izgrediv. Obtožnica obsega okoli 150 strani.

Drugi večji proces je napovedan za januar, ko bodo sodili morilce mlinarja Trdina s Trojan.

Prav zanimiva utegne postati tudi razprava proti nekemu ljubljanskemu trgovcu, ki je kupil za 18.000 Din kokaina, a mesto kokaina so mu tihotapci dali le — moko.

Državni proračun za l. 1934-1935

Pretekli teden je finančni minister predložil parlamentu načrt proračuna za prihodnje leto.

Splošni izdatki so predvideni na 10.171 milijonov Din, ravno toliko pa znašajo tudi dohodki. V primeri s sedanjim proračunom so izdatki za bodoče proračunsko leto skoro za pol milijarde dinarjev nižji.

Zvišani so izdatki za pokojnine in za invalidnine, za gradnjo železnic, za šole in za ceste.

Tudi pri dohodkih je predvideno znižanje nekaterih postavk; znižanje znaša skupno okoli 32 milijonov dinarjev.

Proračun, ki je popolnoma uravnotežen, mora odobriti še parlament, ki bo gotovo še marsikatero postavko spremenil.

★

Zakon o telesni vzgoji

Parlament je pretekli teden soglasno sprejel zakonski načrt o obvezni telesni vzgoji.

Ta zakon določa obvezno telesno vzgojo mladine do 20. leta starosti.

Za mladeniče, ki bodo v polni meri zadostili predpisom tega zakona, je posebno važna določba o olajšavah za vojaško službo.

Še večji pa je moralni pomen zakona za vzgojo naše mladine. Mladina, zlasti na deželi, res trdo dela — če ima delo. Veliko pa ima, zlasti dandanes, tudi prostega časa, ki ga pa žalibog ne izrabljajo povsod tako, kakor bi si to želeli. Novi zakon pa bo dal mladini priliko, da izrabi svoj prosti čas koristno za delo, še bolj koristno pa za svoj duhovni razvoj, ker bo našla dovolj pobude za razmišljanje o stvareh, ki jih mora vedeti in poznati vsak dober in zaveden državljan.

★

Nesmiselni napadi

Pretekli teden — v četrtek — so poročali listi, da so »neznanic« ljudje v Šmartnem pri Ljuti položili pred hišo sedanjega župana g. Josipa Starmana dinamitno patrono, ki se je s silnim pokom razpočila in povzročila tudi precej škode na hiši in na njegovi trgovini.

Pravijo, da je to napad »političnega« značaja in čin maščevanja. Če je ta domneva resnična — in to ni izključeno —, potem je ta čin žalosten znak neke pokvarjene miselnosti, ki se, kakor izgleda, precej širi med našim podeželskim ljudstvom.

Le poglejmo stvar, kakršna je. Ali si je mogoče misliti, da bo g. župan zaradi takega pobalinstva postal drugačen kakor je? Čemu torej taki nesmiselni napadi? Pravo škodo bodo trpeli pač le hudobneži, ki v svoji zagrizenosti ne morejo več presojeti, kaj delajo! Čim jih bo pa zgrabila trda roka Pravice, se bodo kremžili in jokali kakor otroci, če zagledajo palico!

Take neslanosti naj torej ljudje rajši puste, ker se politika ne dela z dinamitom, ampak s pametjo!

Proslava 1. decembra in bojne organizacije

Bojne organizacije: Udruženje rezervnih častnikov, Zveza dobrovoljcev, Skupina bojovníkov, Udruženje vojnih invalidov in Udruženje četnikov bodo proslavile praznik narodnega zedinjenja dne 1. decembra t. l. skupno in zato vabijo vso javnost, organizacije in ustanove v Ljubljani in okolici, da se te proslave udeleže in pri njej sodelujejo. — Informacije se dobe pri Udruženju vojnih invalidov, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

Ko prečitaš Kmetški list, daš ga prečitatí tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 30 dinarjev.

Mladina

Utrinki iz zbora delovnega občestva kmetijskih nadaljevalnih šol v Celju

Potrebno je, da gremo pregledno skozi razmotrivanja in vprašanja, ki jih je reševalo delovno občestvo na svojem zborovanju dne 6. novembra t. l. v Celju, kjer je učiteljstvo v pretežni večini dokumentiralo popolnoma nov duh, ki vlada med našimi kulturnimi delavci vasi.

Vsa vprašanja tičoča se bodisi učiteljev iz enega ali drugega dela banovine, ki so se ta dan razmotrivala, so bila prežeta z res čisto novim duhom, ki ga pred par leti skoraj nismo poznali. Brez majhne izjeme so vsi prisotni izražali res pravo ljubezen in pravi smisel za našega kmetijskega človeka, ki ni imel prilike v temni pretekli dobi, da bi si razširil svojo izobrazbo, bodisi v splošno prosvetnem ali strokovnem in gospodarskem oziru. Skoraj neverjetno, pravim, radi tega, ker sličnih razmotrivanj pred par leti ni bilo slišati nikjer. Z veseljem se lahko povdari, da je tudi med najvažnejše nosilce prosvete na naši vasi prodril nov duh, duh kmetstva in kulturne kmetijsko-zavedne vasi. Namen vsega je bil predvsem: naši vasi izobrazbo, samozavest, samostojnost, kot najvažnejše temelje kulturnega naroda. Vse bolj prihaja do spoznanja, da je merilo kulture naroda kmet in nihče drugi in da je obstanek naroda in države odvisen samo od kulture kmeta in širokih plasti našega naroda.

Ne bomo razpravljali o raznih gospodarskih in kmetijsko-strokovnih vprašanjih, ki so se ta dan vsestransko razmotrivala. Hočemo omeniti samo par dejstev, ki so motila celotni smisel zborovanja in pri katerih sta prizadeta le dva gospoda, ki sta govorila o enotni organizaciji kmetijske mladine. Izgledalo je kot bi hotela iti v tem oziru nazaj in ne naprej. Prezrla sta, da vse to, kar sta sama naštevata in še mnogo, mnogo več vrši že danes cvet kmetijske mladine, ki je organizirana v Društvih kmetijskih fantov in deklet. Danes ima ta mladina, ki je segla po samoizobrazbi, za sabo tradicijo pozitivno konstruktivne tvorbe, kajti ona hoče, vzbujati ljubezen do svojega doma, lastne grude in hoče vsestranske izobrazbe in kmetijske kot državne vzgoje. Vsa ta kmetijska mladina deluje z edino pravimi načeli že celo dobo in sodelovanjem velikega števila požrtvovalnih učiteljev. Čudimo se samo, kdo more vse to delo in močno organizacijo prezreti. Saj je izvenelo marsikaj tako, da naj se mladina organizira na tistih temeljih, ki so skozi 1000letja bili podlaga vzgoji našega naraščaja. Ne za svobodne in zavedne može in žene, ampak za hlapce in deklet, ki naj bi se še v 20. veku ne zavedeli, da so na svoji zemlji, svoji gospodje in ne podlaga tujcu in raznim domačim izkoriščevalcem.

Naj vedo vsi, da krivih prerokov nova generacija kmetijske mladine ne rabi. Kmetijska mladina je konstruktivni element naše Jugoslavije in je pričela že pred decenijem svoja nova pota, da izbrše sramoten pečat 1000letnega hlapčevstva za veličino kulturnega kmetijskega naroda velike Jugoslavije.

Nekaj bi še ob tej priliki pripomnili. V nekem dnevniku in v gotovi rubriki vprašuje neki gospod in se za glavo prijemlje, kakšna je naša mladina in pravi: Neki mlad raznašalec časopisov kriči: »Obesili so ga, obesili!« (Andreja Malija!) — in tarna dalje kam bo vodila takšna vzgoja našo mladino. —

Gospod! Kdo pa je vzgajal skozi dolga stoletja naš narod, kdo pa je tisti krivec, da je

mladina takšna in da se lahko vršijo takšna ubijstva. Sebe pogledite in se primite za glavo, če Vas boli!

Zato, s starimi metodami v staro šaro! — Novi rod se bo vzgojil sam, po novih načelih, nov duh našega učiteljstva pa naj bo buditelj in vsestranski pomočnik. —M—

★

Dobrunje. V nedeljo, dne 19. t. m. si je tudi naša kmetijska mladina postavila temelj, na katerega si hoče z lastnimi močmi zidati boljše bodočnost. Na sestanku, ki se je vršil tega dne popoldne v Narodni šoli v Sostrem, se je zbralo, kar je za pozdraviti, nad 80 zavednih kmetijskih fantov in deklet. Poleg njih se je sestanka udeležilo več starejših mož, ki jih zanima nov pokret kmetijske mladine. Poleg teh pa tudi učiteljstvo narodnih šol iz Sostrega in Hrušice. Sestanek je otvoril in vodil tov. Miklavc Alojzij iz Podmolnika, kateri je v svojem uvodnem govoru povdarjal veliko potrebo javnega udejstvovanja kmetijske mladine in izobraževalnih društev. Dalje je govoril o namenu in pomenu »Društva kmetijskih fantov in deklet« in o njih važnosti za vsakega kmetijskega fanta in za vsako kmetijsko dekle, kar so vsi navzoči pritrdili z navdušenim pritrjevanjem. Za njegovim poročilom je bil izvoljen naslednji pripravljalni odbor: Miklavc Alojzij, iz Podmolnika, predsednik, Franc Babšek, iz Štepanje vasi, Babnik Ivan, Bizovik, Završnik Anica, Fužine, Kržin Anton, Dobrunje, Bitenc Jarnej, Sostro, Anžič Anica, Podmolnik, odborniki. Dalje se je določila članarina, pripravljalnemu odboru pa se je poverila naloga zbirati člane, izvesti organizacijo društva in sklicati čimprej ustanovni občni zbor. Nato je tov. Miklavc zaključil lepo uspeli sestanek z iskreno željo, da vsi složno in vztrajno delujemo za napredek naše vasi.

Rob pri Velikih Laščah. Kmalu bo eno leto odkar obstoji v naši vasi Društvo kmetijskih fantov in deklet. To je prvo društvo te vrste v naši fari. Z ustanovitvijo te za naše prebivalstvo najvažnejše ustanove se je poneslo v javnost tudi ime naše zavedne gorske vasi. Naši fantje, dekleta in celo možje, so se kljub veliki protagitaciji nasprotnikov tesno oprijeli svojega društva, v katero imajo po njegovem delovanju največje zaupanje. Preteklo nedeljo je društvo pridelilo za svoj zimski program prvo važno predavanje. Predaval nam je v okraju visoko čislani in spoštovan veterinar g. Jože Drole iz Kočevja o boleznih živine in domači pomoči ob takih prilikah. To važno predavanje je privabilo številne naše živinorejce od blizu in daleč, kateri so stavili g. predavatelju mnoga za živinorejca važna vprašanja, na katera so dobili vsi odlične in zadovoljive odgovore. Na koncu predavanja so spoznali vsi, kaj vse se da v složnem delu na vasi doseči in pridobiti. Med poslušalci je bilo tudi mnogo nasprotnikov društva, ki so pa ob tej priliki spoznali, da hočemo vsemu narodu predvsem pa kmetijski mladini samo dobro. Trdno smo prepričani in pričakujemo, da bodo o delovanju in stremljenju društvenega delovanja v bodoče povsem drugih misli. Zeleti pa bi bilo, da bi imeli še več takih in sličnih predavanj, ki bodo gotovo mnogo pripomogla k zblizanju še vedno med seboj po krivdi gospode razkopanega kmetijskega življa. G. predavatelju se za njegov trud in lep nauk, ki nam ga je podal, tem potom pristrčno zahvaljujemo in ga prosimo, da nas ob priliki še kaj obiše. — Fantje in dekleta.

Pretakanje mleka po ljubljanskih ulicah. Pretakanje mleka po ulicah je iz higienskih ozirov najstrože prepovedano. Kljub visokim kaznim še vedno nekatere mlekarice pretakajo po cestah mleko iz ene posode v drugo. Mestno tržno nadzorstvo bo v bodoče vsakogar, ki ga zaloti pri pretakanju mleka, kaznovalo z najvišjo kaznijo, v opetovanem slučaju pa se mu bo prepovedal uvoz mleka v Ljubljano. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Dopisi

Št. Jurje pri Grosupljem. Gospod urednik dovolite nam malo prostora v Kmetiskem listu, ker se iz vseh krajev piše o volilnih zanimivostih, da tudi mi Šentjurci povemo svoje. Nasprotniki ali takozvani punktaši, katerih je v naši fari bolj malo, so šli v volitve z lepo donečim geslom »Zmaga je naša!« ter s tem plašili naše zavedne ljudi, da bi glasovali za njih listo. Tudi teror se je napovedaval iz gotovih punktaških strani. No pa so se pri računanju prav po ribniško zmotili. Pomagala ni nobena žavba, padli so in nikdar več ne vstanejo, kajti naš pošten in zaveden kmet predvsem pa naša mladina je rekla: Dovolj je bilo brezplodnega paševanja, hočemo prostosti, dela, ljudske in gospodarske svobode. Najbolj trdno so se držali v tem za našo občino lahko rečemo v zgodovinskem boju vasi Medvedca, Vrbičje, Rogatec in Udje. Najslabji pa se je držal Št. Jur. Vzrok temu je najbrž mnogo tet, ki so vodile za punktaše glavno volilno propagando, pa tudi lepo število žena ima zasluge, ki nosijo v Št. Jurju hlače namesto svojih ponižnih mož. Za novega župana je bil izvoljen s 55 glasovi večine tov. Goršič. Z njim smo občani brez izjeme prav zadovoljni, kateremu želimo pri njegovem odgovornem županskem poslu za vse občane čim večjih uspehov. — Občani.

Otvoritev novega šolskega poslopja v Zgornjih Otavah nad Cerknico. V nedeljo, dne 22. p. m. so slovesno otvorili v Zg. Otavah novo šolsko poslopje. Otvoritev se je vršila ob številni udeležbi okoliškega občinstva in raznih predstavnikov prosvetne in politične oblasti. — Popoldne takoj po 2. uri je otvoril slavnost član krajevnega šolskega odbora g. Josip Zalar. V svojem govoru je omenil, da je bil povabljen tudi čg. župnik Janez Pucelj iz Sv. Vida, katerega je šolski odbor naprosil, da bi ob priliki otvoritve blagoslovil šolsko poslopje. Gospod župnik pa je, kar je vsega obžalovanja vredno, blagoslovitev šole za ta dan odločno odklonil. Čuje se, da so bili člani šolskega odbora v tej zadevi pravočasno tudi pri prevz. škofu v Ljubljani, katerega so naprosili, da bi povzel potrebne korake in ukazal gospodu župniku, da blagoslovitev izvrši na dan otvoritve. Prevzvišeni jim je vse to obljubil, vendar pa se vidi, da tudi njemu ni uspelo pripraviti g. župnika, da bi se blagoslovitev ta dan izvršila. — Po govoru g. Zalarja je izbrana učenka v imenu šolske mladine zaprosila predsednika krajevnega šolskega odbora naj otvori novi šolski hram. Predsednik je nato s ponosom prerezal trobojniški trak, odprl vrata ter povabil vse navzoče goste v novo šolsko poslopje. V istem trenutku so vaški mladiči strelske družine oddali častno salvo in razvili na šolskem poslopiju državno trobojnico. Šolski upravitelj g. Mervič je nato povabil udeležence v lepo okrašeno učilnico, kjer so šolski otroci lepo zapeli državno himno. Nato je ban. šol. referent g. Škulj v lepo zasnovanem govoru orisal pomen šole ter pozval vse navzoče k slogi za blagor naroda in države. Za njim so imeli lepe govore na občinstvo šolski referent g. Štravs, g. župan Meden iz Begunj in šolski upravitelj g. Mervič, tako, da se je vsa slavnost končala spontano v najlepši harmoniji.

Miselni utrinki

Moderno življenje obstoji iz samih laži.

Za dosego uspehov v modernem življenju je potrebno dvoje: gibljiv jezik in gibljiv značaj.

Ezavu očitajo, da je prvenstvo prodal za skledo leče; dandanes marsikdo proda svoje prepričanje za žlico leče.

Novice

Zavarovanje šolarjev proti nezgodam

Vlada je izdala te dni pravilnik o obveznem zavarovanju učencev srednjih tehniških in moških obrtnih šol proti nezgodam.

S tem odlokom boče vlada doseči, da bodo učenci, če se ponesrečijo pri delu ali pri vajah v delavnicah, uživali potrebno gmotno podporo. Zavarovanja bodo izvršile uprave učnih zavodov na podlagi ponudb od najmanj treh zavarovalnic.

Zavarovalne premije morajo plačati učenci sami, zavarovalne police pa se bodo glasile na ime šole.

Zavarovanje bo veljalo za eno šolsko leto in sicer od 10. septembra do 10. septembra naslednjega leta.

★

Umrl je te dni ugledni posestnik g. Jakob Bajželj v Stražišču pri Kranju. Preostalim žalujočim naše globoko sožalje.

13-letna nevesta. V Beranah se je omožila 13-letna Koseca Sajčič z dijakom trgovske akademije Bogdanom Djaničem. V južnih krajih naše države taki slučajji niso baš redki.

Velika povodenj v Črni gori. Vsled dolgotrajnega deževja se je razlilo Skadersko jezero daleč naokrog po polju. Voda je zalila okoli 400 domačij, tako da je skoro 2000 ljudi brez strehe.

Samomor. V Murski Soboti se je nedavno zastrupil železniški sprevodnik Anton Zagar iz Ljubljane. Vzrok so baje žalostne rodbinske razmere.

Ponarejeni kovanci po 20 Din so se pojavili nedavno v Celju. Uvedena je obširna preiskava.

Hmeljsko poročilo iz Zaleca. Pretečeni teden je bilo povpraševanje po hmelju prav živahno. Cena se je sukala po partijah in kvaliteti med Din 64 do 70 za kg. Vzrok živahnemu povpraševanju po hmelju je iskati najbrže v tem, ker je po večini že prodan. Držijo ga še nekateri dobro stoječi kmetje, kateri imajo samo prvovrstno blago.

Zagonetna smrt. Pretekli teden je našel neki mesarski pomočnik iz Krškega nedaleč od mesta že popolnoma razpadlo žensko truplo. — Truplo je bilo že vse razpadlo, ohranjeni so le še ostanki obleke, rjav ženski klobuk, nizki rjavi čevlji in zelenkasta obleka in nekaj ženskih drobnarij v torbici. Splošno sodijo, da gre za doslej še nepojasnjen zločin.

Ponesrečen splavar. Pretekli teden je utonil v Dravi blizu Dravograda posestnik Gregor Butol. Peljal se je s splavom, toda splav se je zadel v vodi ob neko čer in pri tem je lastnik splava utonil.

Surov napad. Posestnikov sin Alojzij Pavko je te dni napadel 23-letnega Alojzija Ferka z Drstelskega vrha pri Ptujju ter mu s sekuro razklal nos.

Izredni občni zbor delegatov Pokojninskega zavoda je sklican za 18. decembra t. l. Na tem zboru bodo izvolili novo načelstvo in novo sodišče.

Sin pretepel očeta. Posestnika Franca Kozla iz Trzca pri Ptujju je njegov sin tako pretepel, da so ga morali prepeljati v bolnico. Sin se je razjezil na očeta, ker mu ni hotel izročiti posestva.

Novoga krvnika so dobili po vzpostavitvi smrtne kazni v Avstriji. Krvnik ne bo prejemal stalne plače, ampak bo dobival nagrade sproti.

Spalne vozove tudi za tretji razred bodo vpeljali na brzovlakih v Avstriji.

Tri nove velike križarke so začeli graditi v Angliji.

Savski most v Sevnici, ki ga je bila razdrila pred nekaj tedni narastla Sava, je zopet popravljen.

6 milijonov dinarjev ima pripravljenih zagrebška mestna občina za prehrano brezposelnih pozimi. Brezposelnih ljudi so našli v Zagrebu okoli 6000, z rodbinskimi člani vred pa jih je 18.000.

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljival Pazite na tovarniški znak!

Davica se je pojavila v ptujskem okraju. — Doslej so oddali 3 bolnike v bolnico.

Za javna dela na hrvaškem Primorju bodo izdali to zimo nad 30 milijonov dinarjev. Tako je izjavil ban v Zagrebu dr. Perović.

† Peter Grasselli.

Preteklo nedeljo so v Ljubljani pokopali z velikimi častmi prvega slovenskega župana ljubljanske občine g. Petra Grassellija, ki je umrl v visoki starosti 93 let. Pokojnik je bil tudi med prvimi »Sokolci« v naši domovini.

Mezdno gibanje v tovarni klobukov »Šešir« v Skofji Loki. Delavstvo tovarne »Šešir« je stopilo, kakor poroča »Delavska Pravica«, 30. septembra l. 1933, v mezdno gibanje, ker so plače v tem podjetju silno nizke; kljub temu pa podjetje o kakem izboljšanju plač noče nič slišati. Pri tovarni »Šešir« imajo baje prvo besedo gospodje, ki igrajo v katoliških krogih vidno vlogo

Z nožem je zabodel Albin Pristovnik Antona Učka v Smrečnem pri Slov. Bistrici. Pristovnik je bil jezen na svojega tovariša, ker mu je bil ta pred letom dni sežgal njegov »šnajfeder«.

23.000 dinarjev so ukradli neznan tatovi posestniku Štefanu Ūlenu v Lipovcih v beltinski župniji.

Vlom na Polici pri Višnji gori. V Možakovo prodajalno na Polici pri Višnji gori so vlomili neznan ljudje v noči na pretekli terek in so odnesli skoro za 5000 dinarjev blaga.

Usmrtitev. V Beogradu so pretekli teden obesili vpokojenega podpolkovnika Mičića, ki je bil obsojen zaradi vohunstva na korist dveh sosednih držav na smrt na vešalih.

Po krivici obdolžen. Nedavno so obdolžili trgovskega zastopnika g. Ivana Simončiča raznih nepoštenosti. Sodnijska preiskava pa je dognala, da je g. Simončič imel vse dokumente v redu in da je bilo njegovo poslovanje vseskozi pošteno in solidno.

Proti naseljevanju nemških židov v Jugoslaviji. Senator dr. Ivan Majstorović je po poročilih srbskih in hrvaških listov vložil interpelacijo na ministra za notranje zadeve, kjer se protivi naselitvi 350 židovskih rodbin iz Nemčije v Jugoslaviji. Nemških židov se brani tudi liberalna in demokratska Francija, pri nas pa bi samo krepili vpliv nemštva.

Prijet tat. Celjska policija je prijela pretekli četrtek nekega Martina Goloba, ker je prodajal 700 do 800 dinarjev vreden plašč za 80 dinarjev. Goloba iščejo razna sodišča zaradi 11 tatvin.

Ogromna poneverba je bila odkrita v italijanski Ljudski banki; glavni blagajnik je poneveril nad 20 milj. Din.

Vesti iz sveta

Ponovni vojaški upor na Kubi, v katerem je našlo 75 oseb smrt, je bil minuli teden udušen, na otoku pa proglašeno obsedno stanje.

Podjetni nemški fašisti. V Rigi, glavnem mestu Latvije, je policija odkrila pravo gnezdo nemških hitlerjanskih fašistov, ki so nameravali izvesti državni prevrat ter vzpostaviti v Latviji vlado nemških knezov in baronov, ki še vedno strašijo po svetu in jim diši »vladanje naroda«.

Laskavo politično izjavo je podal angleški minister Amery, ko je priznal, da pomeni za politično ravnovesje in mir v Evropi Mala antanta (Jugoslavija, Češkoslovaška in Rumunija) mnogo več nego pa Ženeva, kjer evropska diplomacija tako nezaslišano zapravlja čas in — denar.

Preveliko upanje? Ameriški predsednik Roosevelt obljublja, da bo z razširjenjem sedanjega diktatorskega gospodarskega načrta zaposlil najmanj 4 milijone brezposelnih.

Poljska noče plačati Ameriki zadnji obrok vojnega dolga, kar bo imelo nemara neprijetne politične posledice.

V Češkoslovaški so letos izdelali 316.000 ton sladkorja, od katere množine se je doslej prodalo v tujino samo 14.470 ton.

Zaščita levov. V Londonu se je sestalo več evropskih držav na konferenco, kjer so sklenili, da se zaščitijo levi v Afriki na ta način, da bodo ustanovljeni posebni narodni parki, kjer nihče ne bo smel ubijati »kralja zverei«.

Bogata ležišča nafte so bila pred kratkim odkrita v okolici Baku v sovjetski Rusiji.

160 milijonov dinarjev je izdala Nemčija za propagando fašizma v Ameriki, kjer pa so bili fašistični agitatorji večinoma aretirani in je torej Nemčija brez haska žrtvovala ogromno vsoto denarja.

Tri leta je prešpala žena nekega železničarja v Peterskirchnu v Avstriji. Za časa spalne bolezni so jo umetno hranili, vendar pa je bila sama kost in koža, ko se je pretekli teden prebudila.

Katastrofalna suša je v južni Afriki imela usodne posledice. Vsled pomanjkanja vode je poginilo na milijone ovac, divjih zverei pa se je lotila neke vrste slinavka, ki neusmiljeno mori po celih pokrajinah.

Obsežen štrajk je izbruhnil v premogovnih revirjih Pensylvanije v Ameriki.

Madžarska postane kraljevina? Poročajo, da vodi sedanji madžarski ministrski predsednik Gömbös akcijo, da bi postal regent Horthy madžarski kralj.

Rusija se pripravlja na velike vojne manevre na Daljnem Vzhodu, zlasti se udeležijo manevrov vsa ruska vojna letala, ki bodo krožila tudi nad japonskim morjem.

»Legija obupa«, tako naziva pisateljica Violet Ilma ameriško mladino, ki brez upr gleda v svojo bodočnost ter živi iz dneva v dan na ameriških ulicah in ni niti všteta v armado brezposelnih.

Največja radio-oddajna postaja na svetu je v mestu Rugby na Angleškem.

50-letnica podmornic. Švedski inženjer Nordenfeldt je iznašel podmornico l. 1883. Podmornica se je lahko držala pod vodo 6 ur.

Katastrofalni potres je v južnoameriški republiki Čile uničil cele pokrajine; zlasti je bilo prizadeto kmetско ljudstvo, ki je ostalo brez strehe.

Minister kmetijstva v novi rumunski vladi je Cipaiano.

Mance se grede na razorožitveni konferenci, ki doslej še ni dosegla nobenega uspeha, obratno: države se čedalje bolj oborožujejo; to pot preprečujeta ugoden potek konference Italija in Madžarska.

Berlinsko visoko politično šolo, ki je doslej veljala za eno prvih v Evropi, so popolnoma spremenili ter jo napravili za vzgajališče pokornih Hitlerjevih hlapcev.

Pogumen in požrtvovalen kmet. Na neki kmetiji v Lipovcu pri Bihaču je izbruhnil požar, ko so bili domači na delu. Ko so pritekli domov, je bila domačija že vsa v plamenih, vendar pa se gospodar ni nič pomišljal, marveč je planil v gorečo hišo ter iz uničujočih plamenov rešil troje svojih otrok.

V madžarski vasi Berzenca ob Donavi se je z gobami zastrepila 8-članska kmetijska družina.

V Nemčiji kanijo zelo zvišati brzino vlakov, tako, da bi vozili najmanj 100 km na uro.

Proizvodnja zlata znaša v Rumuniji do 4 tisoč kg letno.

Usodni konec svatbe se je primeril v grški vasi Ktija. Pod svati in razigranimi plesalci se je udrl pod, pri čemer je našlo 6 oseb smrt, 25 pa je bilo močno ranjenih.

Babilonski stolpc. Po zadnjih ugotovitvah se govori na zemeljski obli 860 jezikov, od teh 89 v Evropi.

Američani so sicer dosegli svobodo uživanja alkohola, toda množina je določena, da v gostilni ne smejo dati gostu več ko 12 l vina in 3 l žganja, česar pa nemara noben Američan ne prenese.

Navdušeni hitlerjanci, ki žive v Češkoslovaški, so se ob zadnjih volitvah peljali s posebnim vlakom v Nemčijo voliti, toda niso tam ostali, marveč so se vrnili k polni sklepi v Č. S. R.

Carinsko unijo bosta sklenili Turčija in Grčija.

Bodimo prijaznega obraza! Dušeslovci so s poskusi dognali, da prijazen obraz in dobra volja dvigata delazmožnost. Bodimo zato kot naročniki »Kmetijskega lista« vedrega obraza, da bomo lahko s podvojeno silo in voljo pridobivali »Kmetiskemu listu« novih naročnikov!

Letalski promet bo otvorjen med Moskvo in Varšavo.

Zaradi previsokih davkov nameravajo na Dunaju zapreti vse kinematografe.

Rusija namerava kupiti v Angliji večjo množino starih parnikov, ki bodo popravljani služili trgovinskemu prometu.

Divje svinje so se v šturski dolini v Italiji razmnožile v takem številu, da so tamošnjemu kmetiskemu ljudstvu nova šiba božja.

Češkoslovaška komunistična stranka se je pričela razhajati, še predno jo je vlada po novem zakonu o varstvu države razpustila. Ista usoda čaka Hitlerjevo stranko.

Nemški pravopis nameravajo temeljito reformirati, odpraviti gotico in pisati kot se izgovarja.

Huda zima je zavlada v Sev. Italiji, kjer je že zdaj zapadlo nad pol metra snega.

Velik nered in nemiri so zvaldali na slavni angleški univerzi v Oksfordu; na tisoče dijakov štrajka.

Na Daljnem Vzhodu je med Rusijo in Japonsko zavlada napeto razmerje. Poročajo, da so ruske čete sestrelile šest japonskih letal.

Sveto mesto Vatikan je tudi bogato mesto, zakaj, poročajo, da je sv. Stolica prispevala 27 milijonov lir za sanacijo nekega velikega italijanskega podjetja, ki je prišlo v denarne težave.

Solske knjige bodo v Avstriji temeljito reformirali; iz njih bodo izločili vse, kar spominja na tesne vezi med Avstrijo in Nemčijo.

Za dobro voljo — resnična stvar. Dva brata iz češkoslovaške Stare vasi sta v svoji štedljivosti in pa nezaupanju v denarne zavode prišla na »sijajno« misel. Vse svoje prihranke sta skrila v žepe slamnatega moža, ki je kot strašilo čuval v zelju. Težko zaslužene bankovce pa je uničila plesen tako, da so popolnoma sprhneli. — Mar ni torej res, da je na svetu neumnost najbogatejša?

Največja pivovarna na svetu je smihovska pivovarna v Pragi. V minulem letu je zvarila 650.000 hl piva, delničarji pa so si razdelili 13 milijonov Kč dobička.

Propast ameriških malih kmetij

Proletarizacija malih kmetov. — Ustvarjanje zemljiškega srednjeveškega fevdalizma. — »Skrb« ruskih Sovjetov za ameriške male kmete. — Spor v komunistični internacionali

Industrijska kriza v Ameriki je ustvarila milijonsko armado brezposelnih delavcev, čije veliko večino so tvorili tudi kmetijski delavci, ki so v času industrijskega prospevanja (konjunktura) zapustili svoje kmetijske domove ter se v razsežnih tovarniških centrih udejvali ameriškega kapitalu. Število kmetijskega stanu je v času industrijske konjunktura precej padlo. S stopnjevanjem industrijske krize pa so kmetije, zlasti male, pričele naglo rasti; naglo se je tudi pomnožilo število ljudi, ki so se bavili z agrarno produkcijo. Brezposelni iz industrijske proizvodnje so se pričeli reševati pred gladom in obubožanjem s tem, da so se preselili v agrarno produkcijo, kjer so postali ali poljski delavci na ogromnih farmah, ali pa samostojni mali kmetje (farmerji). Ta proces je tako ustvaril številne male kmetije, čijih lastniki so se dokaj uspešno uveljavljali v agrarni proizvodnji. Z agrarnimi veleposesniki in magnati so sicer morali biti hud konkurenčni boj, toda — izobraženi in trdno stanovsko organizirani — so ta boj vzdržali. Vendar pa je bil njih obstoj slej ko prej silno težak in je vedel v zadolžitve in s tem v odvisnost. Imeti je treba namreč pred očmi, kako naglo se je ameriška veleposesniška agrarna proizvodnja racionalizirala, z velikim uspehom je uvedla na obsežnih zemeljskih površinah številne tehnične pridelovalne pripomočke (traktorji itd.), s čimer so postali proizvodni stroški manjši, konkurenčna možnost proti srednjim in malim kmetijam pa čedalje večja.

Danes je ta ogromni ameriški kapitalistični sistem dobesedno strl male kmetije. Bili so ti ameriški mali, a tudi srednji kmetje, marljivi, napredni, trdno gospodarsko organizirani, toda drug za drugim padajo kot žrtve velekapitla, in niti diktatorski Roosevelt jih ne more rešiti, kajti v tem ameriškem gospodarskem sistemu in pa v obliki majhne individualne zemljiške posesti zanje sploh ni rešitve. Njih poguba je — poleg oblasti individualnega velekapitla — sam ogromen tehnični napredek v ameriški agrarni proizvodnji, ki se ga pa mala kmetija ne more posluževati, ne da bi bila pri tem njena bilanca pasivna.

Te male ameriške kmetije so zdaj postale samo še predmet kapitalističnih špekulantov. In življenja tisočeri in tisočeri malih kmetov so igrača v celem procesu; mali kmetje postajajo z izgubo lastne zemlje kmetijski proletarci, odvisni od novih gospodarjev. Zdaj so jim ostale samo še delavne roke. Majhna osebna zemljiška posest pa se združuje v velike, ogromne posesti z enim samim lastnikom. Ali ni to povratek v srednjeveški fevdalni zemljiški sistem? Na eni strani nekoliko »zemljiških gospodov«, na drugi delavna kmetijska raja, oropana zemlje, blagostanja in svobode, ki jo daje samo gospodarska neodvisnost. V Ameriki se kapitalizem torej polšača tudi agrarne proizvodnje! Kmetisko ljudstvo pa postaja proletarec, delovni suženj novim lastnikom zemlje.

Biti proletarec, suženj zemljiškemu gospodu pa pomeni biti revolucionar. In če so bili kmetje že v 16. stoletju revolucionarji zavoljo tega, potem ni nič čudnega, če dan za dnem beremo o različnih stvarkah in podobnem med ameriški farmerji. Med ameriški kmeti vre. V to vrenje pa so nameravali vreči iz Moskve komunisti svojo bakljo. Sestavljena je bila obširna brošura, ki bi izšla v milijon in več izvodih v angleškem jeziku. V tej brošuri, ki je naperjena proti ameriškega kapitalističnemu sistemu in proti Rooseveltu, je poziv na upor, na stavke in demonstracije. Toda Moskva se je uračunala. Prav zdaj je v pogajanjih z Ameriko. Zunanji

sovjetski komisar Litvinov je na poti v Ameriko. Od teh pogajanj si Sovjetska Rusija dosti obeta, zato je razumljivo, da je proti izdaji brošure z vso ostrostjo nastopil Litvinov ter zagrozil, da ne pojde v Ameriko, podprl pa ga je sam komunistični diktator Stalin. III. (komunistična) internacionala je morala odnehati, zlasti, ko ji je Litvinov zabrusil, da s svojo miroljubno politiko dosega velike uspehe za Sovjete, medtem ko komunistična internacionala za drage denarje žanje povsod le neuspeh. Verjetno pa je, da internacionala tega ne ostane dolžna ne Stalinu ne Litvinovu.

Moskva je s svojo brošuro hotela navdušiti ameriške farmerje ne le za upor proti ameriškim kapitalistom, temveč obenem za kolektivno kmetijsko proizvodnjo, oziroma kolektivno zemeljsko lastništvo, kjer bi v idealnem primeru in na papirju ne bilo ne gospodarja ne hlapca, v resnici pa komunistična diktatura, kakršna je v Rusiji, kjer se kmetje pravtako puntajo.

Zapomniti se je namreč treba, da agrarna in industrijska proizvodnja ni eno in isto. Če je za odpravo kapitalističnega gospodarskega reda potrebna socializacija industrijske proizvodnje, s tem še ni rečeno, da je potrebna tudi pravtako in v prav takšni obliki socializacija zemlje in agrarna proizvodnja, zakaj združništva je mnogo oblik in vrst v vseh oblikah se še tudi ni preizkusilo.

Zadolžena Ljubljana

V nedeljo je objavilo »Jutro« sledeči dopis ljubljanskega združenja krojačev in krojačic: V sedanji krizi je najbolj prizadeta oblačilna stroka. Krojači in krojačice so na koncu svojih sil. Primorani so apelirati na naročnike in naročnice, ki še niso poravnali svojih obveznosti za izvršeno delo, da jih čim preje poravnajo in jim tako vsaj deloma olajšajo težak položaj. — Za bodočnost prosijo naročnike in naročnice, da plačujejo sproti delo in naročene dodatke, ker krojači in krojačice ne morejo za nje zalagati gotovih izdatkov za pomožno osebje in ostalo režijo, zlasti pa ne dodatkov, ki jih morajo v trgovinah plačati v gotovini. Brez plačila bi v bodoče ne mogli izročiti naročenega dela. — Združenje krojačev in sorodnih obrtov v Ljubljani.

Slika Ljubljane, kakor jo kaže ta poziv, torej ni posebno razveseljiva.

*

Delavne žene v Rusiji

V Moskvi je stalna razstava Odbora za obrambo mater in otrok, ki na zanimiv način prikazuje položaj delavne žene v sovjetski Rusiji. Razstavljeni diagrami pravijo, da je bilo v l. 1913. 635.000 žen, ki so delale v industriji. V letu 1932. pa se je že udeleževalo v tej gospodarski panogi 1 milijon 800.000 žen; danes ni v Rusiji tovarne, kjer bi ne bile žene udeležene pri produkciji, bodisi kot delavke, inženjerke ali tehničarke. Skupno je danes v Rusiji zaposlenih v industriji, trgovini in podobnih panogah nad 6 milijonov žen, izmed katerih je 4 in pol milijona članic stanovskih organizacij.

*

Mala Belgija proti veliki Nemčiji

Sedanja Nemčija si je s svojo izzivajočo nacionalistično politiko nakopala proti sebi večino evropskih držav. Zelo energično je pa odgovorila Nemčiji mala Belgija, ki so jo za svetovne vojne pomandrala nemška kopita, kljub njeni nevtralnosti. Ob vsej svoji meji napram Nemčiji je pričela z obsežno gradnjo trdnjav in podzemeljskih utrd, ki bodo dogotovljene v 2 letih ter veljale nad 2 milijardi frankov.

Kako pospešuje Francija izvoz in prodajo sadja

Do še pred nedavnega časa je tudi francoski kmet tarnal in se ubijal z vprašanjem kako bi bolje prodal svoje pridelke. Tlačila ga je enaka neorganiziranost kakor našega kmeta. Pridelovali so tako kakor so pač vedeli in znali in prodajali so po svoji najboljši preudarnosti. Konkurenca, katera je tlačila k tlom francoskega kmeta, je bila tako huda, da je že obupaval nad svojim gospodarstvom. Najhujši tekmeč sta mu bili Italija in Kalifornija. Italijanski sadjar in kmet sploh, dobro organiziran v prodajnih in produkcijskih zadrugah, je z lahkoto obvladal svetovni trg.

Po vzorcu Kalifornije in Italije je tudi Francija začela organizirati svoje kmete sadjarje v zadrughe. Naloga teh zadrug je bila predvsem ta, da skupno prodaja blago kmetov. Tako je nastalo v Franciji mnogo zadrug ki se je vsaka pečala za svoj okoliš s prodajo in ureditvijo produkcije. Kljub velikemu trudu in naporu zadrughe niso mogle uspevati. Manjkalo jim je nekaj — sodelovanja med seboj in pravo poznavanje trga in tržnih razmer. Da se temu odpomore so se posamezne zadrughe združile med seboj v Federacijo. Šele združene so postale kos nalogi. Federacija kot vrhovna matica vseh zadrug se je postavila na stališče trgovca, ki naj vodi vso prodajo in produkcijo.

Privatniki, razni mešetarji s sadjem in prekupci z deželnimi produkti so v tem videli propast lastne eksistence. Razvil se je hud boj. Zmagala je zadrugna misel. Federacija je s svojim delom izključila vse posredovalce in je sama postavila na trg kmetijske pridelke. Ne samo na domačem trgu tudi v tujino je poslala svoje ljudi, ki naj branijo interese francoskega kmeta. Kako je organizirana Federacija? Kakor Italijani imajo tudi Francozi natančno in premišljeno izpeljane mreže po vseh tržiščih, ki pridejo v poštev za poljedelske produkte. Predvsem imajo dobro organizirano poročevalno službo. Taka služba je važna radi tega, da z lahkoto pregledajo položaj na trgu. To je, da vedo, kdaj in v koliko je ugodno blago prodati in kakšno blago zahteva trg. Poleg tega imajo svoj poseben urad, ki raziskuje tržišča in pripravlja teren za prodiranje na trg. Federacija daje zadrugam vsa natančna poročila in vse potrebno za uspešno prodajo. Ona kontrolira cene in jih urejuje. V splošnem skrbi za to, da kmet svoje produkte dobro in pravočasno vnoveči ter da si posamezne zadrughe ne rušijo cene. Poleg vsega tega pa skrbi, da se vsa produkcija usmeri v potrebe trga. Daja navodila o ozirom na potrebe ali povpraševanje po blagu. Selekcijonira vrste blaga, ki so najboljše in imajo največ izgledov za uspeh na trgu. Daja navodila o smotrnem gojenju gotovih vrst pridelkov. Uvaja poljedelsko industrijo ter skrbi, da pride vsako blago na trg tako kot to zahtevajo predpisi moderne trgovine ter zahteve konsumentov. Kar je glavno pa, francoski kmet prodaja svoje pridelke naravnost konsumentu, izključil je dolgo verigo posredovalcev ter na ta način zvišal cene produktom.

Tudi mi že dolgo pogrešamo kaj takega. A vedno kadar začnemo, se znajdemo po letu dni tam, kjer smo bili, ako ne še v slabšem položaju. Vidimo sami, da se okrog nas ves svet organizira, a mi držimo roke križem in čakamo, kdaj nam bo bolje. Priznati si moramo, da je krivda v nas samih. Mi sami nimamo zmisla za organizacijo, nimamo smisla za pravo gospodarsko delo in snovanje. Kaj pomaga našem kmetu, ako ima na njivi ali v staji še tako lepe pridelke, ko pa nima organizacije, ki bi mu našla trg in ki bi mu dala na razpolago vse potrebne informacije, ter ki bi bila tako močna, da bi res pritegnila ljudi na se. V našem gospodarstvu nam manjka človeka, ki bi znal in pokazal pot iz zagate. Vse ubijanje in vsi shodi in lepe besede

so brez haska, ako ni dejanj. Pred letom dni smo upali in upamo še danes ter bomo upali čez leto dni. Od samega upanja bo naše gospodarstvo propadlo. Propadlo radi naše trmoglavosti in nepoznanja razmer. Žalibog vodijo naše gospodarstvo ljudje, ki še sami ne vedo, kaj pomeni gospodariti.

Take reči se ne ustvarja s pomočjo vlade in pomočjo podpor. Take stvari si moramo ustvariti sami in potem pridejo podpore, ako so potrebne. Ako se že vsi kmetje organizirajo v gospodarske zadrughe, ako že razni drugi stanovidi v zadrugi rešitev, potem takem mora na tem nekaj biti. Kalifornija, Italija, Francija niso organizirale svoje kmetijske produkcije in prodaje v zadrugah radi lepšega, ampak predvsem iz gospodarskih nagibov ter radi tega, ker vedo, da samo s smotrnim delom je mogoče doseči cilj.

★

Kam bomo prodali žito?

Za vse agrarne države, ki imajo žito, predvsem pšenice, za izvoz, so poročila o dobrih žitnih letinah v državah, ki so še lani morale uvažati žito, precej gospodarsko nevesela. V Nemčiji, Franciji in Češkoslovaški zadostuje letošnji pšenični pridelek za domačo potrošnjo. S tem so odpadli že trije kupci. Presenetljivo pa je zlasti dejstvo, da je žitno osamosvojitev dosegla tudi Italija, ki je pridelala letos nad 82 milijonov q krušnega žita; ta pridelek je zlasti presenetljiv, če vemo, da je Italija v letu 1927. pridelala komaj 52 milijonov q. Lepe uspehe zaznamuje tudi mala Avstrija, ki sicer v tej produkciji še ni na lastnih nogah, toda letos ji bo treba zavoljo dobre letine žitaric uvoziti mnogo manj žita ko druga leta. V sled teh dejstev stoji v resnici agrarne države s svojim izvozom žita pred težkim vprašanjem, kam z odvišnim žitom in kako ohraniti vsaj tako ceno, da ne bodo kmetje — pridelovalci žita — padli v popolno »denarno beraštvo«.

★

Obramba kmetijstva na Danskem

Vzorno in napredno kmetijstvo na Danskem le s težavo prenaša svetovno gospodarsko krizo. Doslej še dokaj svobodno trgovino s kmetijskimi pridelki bo vlada zaščitila z omejitvami in carinami. Ker je cena žita močno padla, pripravlja vlada uvedbo carine, s čimer bi se zvišala cena pšenice in pivovarskega ječmena za 25%, krmnega ječmena, ovsu, rži in koruze pa za 15%. Praytako bo zvišana tudi cena surovega masla, prepovedana pa večja izdelava margarina (umetno izdelano maslo). Ker je močno padla tudi cena živine, bo na državne stroške ubitih 3.000 krav, da se tako dvigne cena živine. (Pred kratkim je bilo iz istih razlogov ubitih 1700 krav.)

Obramba danskega kmetijstva obstoja torej v uvedbi carine, prepovedih produkcije ter uničevanju živine. Ta način je vse prej kot simpatičen in spominja na uničevanje bombaža v Sev. Ameriki in metanje kave v Južni Ameriki. Tudi ni socijalen z ozirom na težke čase človeške družbe ter je močno v skladu z dejanji kapitalistične industrije. Škoda, da pada ta madež na toli napredno dansko kmetijstvo.

Radio

Program Radio Ljubljane za važnejša poročila

od 28. novembra do 3. decembra 1933.

Nedelja, 26. nov.: 9.: Versko predavanje (ravnatelj Jagodic). 10.: Predavanje za delavce (R. Smersu). 16.: Iz sadjarstva in vinarstva (ing. Lukman). 17.30: Reproducirana glasba (harmonika, citre).

Ponedeljek, 27. nov.: 18.: Gospodinja in zdrava prehrana (ga. Humekova). 19.30: Na meji Orijenta (Vl. Regally).

Torek, 28. nov.: 19.30: Moja pot po Norveški (dr. Škerlj). 21.: Prenos iz Beograda: Albanska narodna muzika.

Sreda, 29. nov.: 19.: Dubrovnik in Dalmacija (Aljančič Zdenko). 19.30: Literarna ura: Kmetje v »Lovčevih zapiskih« (prof. Preobraženski).

Četrtek, 30. nov.: Vzroki otroških slabih lastnosti (A. Černejeva). 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj).

Petek, 1. dec.: 11.: Šolska ura: Proslava nar. praznika (I. drž. r. gimn.). 18.: Proslava Ujedinjenja za inozemstvo (Cercle francaise — g. Lacroix). 18.15: Proslava Ujedinjenja za inozemstvo (Angleški klub — ga. Copelandova). 18.30: Predavanje Narodne odbrane. 19.: Sokolstvo. 19.30: Izleti za nedeljo (dr. Andrejka).

Sobota, 2. dec.: 18.30: Zabavno predavanje (Mirko Kragelj). 19.: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber). 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). 20.: Radio orkester. Vmes poje sevdalinke s spremljev. kitare gđ. Mara. 21.: Fantje na vasi.

Zimska kmet. radio-predavanja

se prične 3. decembra t. l. z uvodnim predavanjem načelnika kmetijskega oddelka, gospoda inž. Zidanška Josipa. Predavanja se bodo nadaljevala vsako nedeljo in praznik ob tričetrt na 8 in popoldne ob 16. uri po sledečem sporedu. Predavali bodo priznani kmetijski strokovnjaki in sicer gg.: inž. Ferinc Bogdan, ravnatelj Kmetijske družbe; inž. Pirc Alfonz, agrarni inšpektor; inž. Wenko Beno, banovinski živinorejski referent; inž. Zupanič Ivo, ravnatelj kmetijske šole na Grmu; inž. Petkovšek Valentin, ravnatelj kmetijske šole, Sv. Jurij ob juž. žel.; inž. Tavčar Karel, gozdarski inšpektor; inž. Turk Jakob, ravnatelj kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani; inž. Zaplotnik Ivan, asistent kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani; inž. Šabec Srečko, ravnatelj mlekarške šole v Škofji Loki; dr. Veble Franjo, vet. svetnik; Humek Martin, sadjarski nadzornik; Flego Anton, sadjarski referent; Strekelj Josip, šolski nadzornik v pokoju; Pavlica Franjo, banovinski mlekarški učitelj; prof. Verbič Josip in inž. Sadar Vinko, banovinski kmetijski referent. — Opozarjamo kmetovalce na ta velevažna predavanja in jim svetujemo, da se udeležujejo zlasti skupnega poslušanja, ki ga organizirajo sreski kmetijski referenti in šolska vodstva. Dan in uro predavanj bomo priobčili v prihodnji štev. Kmetijskega lista.

Sejmi

27. novembra: v Št. Rupertu.

28. novembra: Dol. Lendavi, Prosenjakovcih.

30. novembra: Gočah, Kočevju, Železnikih, Planini, na Kalu, Tržiču, Turjaku, Vačah, Celju, Sv. Andražu n/Pt., Rogatcu, Veržeju, Zg. Sušici, Bizeljsko.

2. decembra: Križevcih.

Valute

1 ameriški dolar	Din 37-80
1 nemška marka	Din 13-65
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 182-50
1 francoski frank	Din 2-25
1 češkoslovaška krona	Din 1-70
1 italijanska lira	Din 3-02

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28% na ime »prima«. To se pravi, ako prodaj 1 ameriški dolar po kurzu Din 48-80 in do daš še 28%, dobiš za dolar Din 62-70. To velja tudi za vse ostale tuje valute.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu Din 8-85.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana

Prešernova ulica števil. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon števil.: 20-40, 24-57, 25-48; interurban: 27-06, 28-06

PETERSON INTERNATIONAL BANKING CODE

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valuf, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedeposit i. t. d.

Priporočamo Vam
kajboljše šivalne stroje ter
kolesa

Adler-GRITZNER

Švicarski pletilni
stroji DUBIED

Igle in posamezni deli za
vse sisteme strojev edino
le pri tvrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

blizu frančiškanskega mostu ob vodi. Telef. št. 29-18
Brezplačen pouk v vezenju. — Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju
Trgovina Levičnik

OGLASI

v
„Kmetstem
listu“

imajo

USPEH!

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v **Ljubljani**

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih
pridelkov, najfinejšo banaško in domačo
moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago
in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst
umetnih gnojil, modre
galice ter najboljšega
trboveljskega in split-
skega portland-cementa

Kolodvorska ulica števil. 7

Pozor!

Pozor!

Ne kupujte slabo poceni blago!

Ampak dobro, katerega dobite pri domačem podjetju

pri ČEŠNIKU

Lingerjeva ulica - LJUBLJANA - Stritarjeva ulica

Največja izbira vseh vrst blaga za moške in ženske obleke, po-
vršnike, suknje in druga jesenska ter zimska oblačila.

Poštenost mojega podjetja je znana!

ZOBOTREBCE

vs eh vrst kupuje po najvišjih cenah

M. Pakič

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 27
(za vodo)

VSAK

zaveden kmet
bi moral
čitati naš
list!

Naročajte in čitajte

„Kmetstem list“!

Laneno olje, firnež, emaline in ostale lake, oljate barve, lanene tropine

in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL D.Z. O.Z.

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKA IN BARV
LJUBLJANA • MEDVODE • DOMŽALE

Ekspozitura Beograd • Podružnica: Maribor, Novi Sad • Lastnik: Franjo Medić

Račun pošne hranilnice števil. 14.257

Telefon števil. 28-47

Brzjavni naslov: „KMETSKI DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v **Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1**

VLOGE na knjižico in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri
tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35.000.000.— • Rezerve Din 1.100.000.—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno pošne položnice za nataganje denarja
Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja — POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo
in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji
BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3

